

Študijná príručka: Západná Európa

Kvíz s krátkymi odpoveďami

Odpovedzte na každú otázku v rozsahu 2 – 3 viet na základe poskytnutého zdrojového textu.

1. Aký je geografický a hospodársky význam prímorskej polohy väčšiny štátov západnej Európy?
2. Popíšte zloženie a symboliku vlajky Spojeného kráľovstva, známej ako Union Jack.
3. Čo je to Commonwealth a aký bol dôvod jeho vzniku?
4. Charakterizujte hlavné hospodárske zameranie Monaka, ktoré z neho robí ekonomicky vyspelý štát.
5. Ktoré priemyselné odvetvia sú kľúčové pre francúzske hospodárstvo a ktoré svetoznáme značky ich reprezentujú?
6. Prečo je Holandsko známe budovaním poldrov a hrádzí a akú časť územia to ovplyvňuje?
7. Aké sú dve hlavné národnostné skupiny v Belgicku, kde žijú a akými jazykmi hovoria?
8. Vysvetlite pojem „Haute Couture“ a uveďte jeho hlavné charakteristiky podľa textu.
9. Prečo sa Írsko označuje ako „zelený ostrov“ a aké odvetvia sú základom jeho hospodárstva?
10. Ktoré významné medzinárodné organizácie sídlia v západnej Európe a v ktorých mestách sa nachádzajú?

Kľúč správnych odpovedí

1. **Aký je geografický a hospodársky význam prímorskej polohy väčšiny štátov západnej Európy?** Výhodná prímorská poloha je kľúčová pre dopravu tovarov a medzinárodný obchod. Významné námorné prístavy ako Rotterdam, Antverpy a Marseille slúžia ako základné dopravné uzly, čo posilňuje hospodársku pozíciu celého regiónu. Táto poloha historicky umožnila napríklad Spojenému kráľovstvu budovať silné námorné loďstvo.
2. **Popíšte zloženie a symboliku vlajky Spojeného kráľovstva, známej ako Union Jack.** Vlajka Spojeného kráľovstva je zložená z troch samostatných vlajok reprezentujúcich historické územia. Tvoria ju biely podklad s červeným krížom svätého Juraja (patrón Anglicka), biely podklad s prekrytým diagonálnym červeným krížom svätého Patrika (patrón Írska) a diagonálny biely kríž svätého Ondreja na modrom podklade (patrón Škótska).
3. **Čo je to Commonwealth a aký bol dôvod jeho vzniku?** Commonwealth (Spoločenstvo) je voľné združenie Spojeného kráľovstva a jeho bývalých kolónií. Vznikol v 20. storočí, keď bývalé kolónie začali žiadať nezávislosť. Spojené kráľovstvo sa týmto spôsobom snažilo udržať si s novovzniknutými štátmi dobré obchodné a kultúrne kontakty.
4. **Charakterizujte hlavné hospodárske zameranie Monaka, ktoré z neho robí ekonomicky vyspelý štát.** Hospodárstvo Monaka je primárne orientované na cestovný ruch, obchodné a bankové služby. Je známe ako „daňový raj“, pretože jeho obyvatelia neplatia daň z príjmu, čo priťahuje najbohatších ľudí Európy. Zahraničných návštevníkov láka najmä kasíno v Monte Carle, hazardné hry a súťaže Formuly 1.
5. **Ktoré priemyselné odvetvia sú kľúčové pre francúzske hospodárstvo a ktoré svetoznáme značky ich reprezentujú?** Kľúčovým odvetvím je strojárstvo, najmä výroba automobilov (Citroën, Peugeot, Renault) a dopravných lietadiel (Airbus). Významný je aj chemický priemysel, ktorý reprezentuje výroba pneumatík (Michelin), kozmetiky (Dior, Chanel, L'Oréal) a farmaceutík. V potravinárstve je Francúzsko svetovým producentom vína, syrov a mliečnych výrobkov.
6. **Prečo je Holandsko známe budovaním poldrov a hrádzí a akú časť územia to ovplyvňuje?** Holandsko je známe budovaním týchto systémov, pretože viac ako 20 % jeho územia leží nižšie ako priemerná hladina svetového oceána. Poldre sú vysušené časti mora

prehradené hrádzami, ktoré chránia územie pred záplavami. Týmto spôsobom si Holanďania aktívne vytvárajú a chránia svoju pôdu.

7. Aké sú dve hlavné národnostné skupiny v Belgicku, kde žijú a akými jazykmi hovoria?

V Belgicku prevládajú dva národy: Flámi a Valóni. Flámi, ktorí tvoria 58 % obyvateľstva, žijú na severe krajiny, patria ku germánskym národom a hovoria flámsky (jazyk príbuzný holandčine). Valóni, ktorí tvoria 31 % obyvateľstva, žijú na juhu, sú románskym národom a hovoria francúzsky.

8. Vysvetlite pojem „Haute Couture“ a uveďte jeho hlavné charakteristiky podľa textu.

Haute Couture je francúzsky výraz pre módu šitú na mieru, ktorá predstavuje jedinečný kus oblečenia s dôrazom na ručné spracovanie. Vyrába sa z najluxusnejších materiálov, pričom výroba jedného modelu trvá 100 až 2000 hodín. Vo Francúzsku ide o chránenú známku, ktorú udeľuje francúzska komora vysokej módy len vybraným členom.

9. Prečo sa Írsko označuje ako „zelený ostrov“ a aké odvetvia sú základom jeho

hospodárstva? Írsko sa označuje ako „zelený ostrov“ z dôvodu značného zastúpenia lúk a pasienkov, ktoré tvoria takmer 70 % územia. Po vstupe do EÚ sa hospodárstvo prudko rozvinulo a dnes má rozhodujúce postavenie elektrotechnický priemysel (výroba počítačov) a výroba počítačových hier. Tradíciu má tiež potravinárstvo naviazané na chov hovädzieho dobytka a oviec.

10. Ktoré významné medzinárodné organizácie sídlia v západnej Európe a v ktorých

mestách sa nachádzajú? V Bruseli sídli Európska únia (EÚ) a Organizácia Severoatlantickej zmluvy (NATO). Paríž je sídlom UNESCO a OECD. Medzinárodná policajná organizácia Interpol sídli v Lyone a v Štrasburgu sa nachádza sídlo Európskeho parlamentu, Európskeho súdu pre ľudské práva a Rady Európy.

Otázky na esej

Zamyslite sa nad nasledujúcimi otázkami a pripravte si podklady na rozsiahlejšiu písomnú alebo ústnu odpoveď. Odpovede nie sú súčasťou tejto príručky.

1. Diskutujte o historickom vývoji západnej Európy, pričom sa zamerajte na kľúčové revolúcie, vojenské konflikty a procesy, ktoré viedli k vzniku modernej spoločnosti a súčasnej Európskej únie, ako je to opísané v texte.
2. Analyzujte hospodársku transformáciu západnej Európy z regiónu založeného na ťažbe nerastných surovín a ťažkom priemysle na oblasť zameranú na ľahký priemysel, informačné technológie a finančný sektor. Použite konkrétne príklady zo Spojeného kráľovstva, Francúzska a štátov Beneluxu.
3. Preskúmajte dopad kolonializmu na demografickú a kultúrnu štruktúru štátov západnej Európy, najmä Francúzska a Spojeného kráľovstva. Vysvetlite, ako príchod imigrantov z bývalých kolónií ovplyvnil spoločnosť, jazyk a kultúru týchto krajín.
4. Porovnajte prírodné podmienky Francúzska, Spojeného kráľovstva a štátov Beneluxu. Zamerajte sa na povrch, podnebie, vodstvo a ich vplyv na hospodárstvo a osídlenie v jednotlivých krajinách.
5. Opíšte význam cestovného ruchu pre západnú Európu. Identifikujte hlavné typy turizmu (prímorská rekreácia, horská turistika, kultúrne pamiatky) a uveďte kľúčové destinácie a atrakcie spomenuté v texte, ako sú Azúrové pobrežie, Alpy, Paríž, Londýn či svetoznáme múzeá.

Slovník kľúčových pojmov

Pojem	Definícia

Azúrové pobrežie	Známe aj ako Francúzska riviéra; oblasť na pobreží Stredozemného mora vo Francúzsku, známa významnými strediskami cestovného ruchu ako Saint-Tropez, Nice a Cannes.
Benelux	Súhrnný pojem pre Belgicko, Holandsko a Luxembursko, ktorý vznikol kombináciou počiatočných slabík názvov štátov. Pôvodne označoval colnú a hospodársku úniu medzi týmito štátmi.
Commonwealth	(Spoločenstvo) Voľné združenie Spojeného kráľovstva a jeho bývalých kolónií, vytvorené s cieľom udržať dobré obchodné a kultúrne kontakty po získaní ich nezávislosti.
Daňový raj	Označenie pre štát, ktorého obyvatelia neplatia daň z príjmu, čo priťahuje bohatých jednotlivcov a spoločnosti. V texte je takto označené Monako.
Grachty	Mestské kanály, najmä v holandských mestách ako Amsterdam, ktoré sú turistickou atrakciou a umožňujú plavbu člnmi.
Haute Couture	Francúzske označenie pre módu šitú na mieru. Ide o jedinečné kusy oblečenia s veľkým dôrazom na ručné spracovanie, vyrobené z najluxusnejších materiálov. Vo Francúzsku je to chránená známka.
Interpol	Medzinárodná policajná organizácia bojujúca so všetkými druhmi trestnej činnosti. Spolupracuje s členskými štátmi pri prenasledovaní a zatýkaní zločincov. Sídli v Lyone.
NATO	Organizácia Severoatlantickej zmluvy (North Atlantic Treaty Organization), kolektívna obranná organizácia s 31 členmi (v čase písania textu). Sídli v Bruseli.
OECD	Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj. Združuje ekonomicky rozvinuté štáty s princípom demokracie a trhovej ekonomiky. Sídli v Paríži.

Polder	Vysušená časť mora prehradená hrádzami proti zaplaveniu, typická pre Holandsko. Slúži na získavanie novej pôdy.
Prêt-à-porter	Francúzske označenie pre oblečenie „pripravené na nosenie“, ktoré je k dispozícii širokej škále zákazníkov v štandardných konfekčných veľkostiach v obchodoch.
TGV	Skratka pre francúzsky výraz <i>train à grande vitesse</i> (vlak jazdiaci vysokou rýchlosťou). Zahŕňa vysokorýchlostné vlaky vo Francúzsku, ktoré na špeciálnych tratiach dosahujú rýchlosť až 350 km/h.
UNESCO	Organizácia OSN pre vzdelávanie, vedu a kultúru. Združuje 193 štátov sveta (v roku 2022) a sídli v Paríži.
Urbanizácia	Proces sústreďovania obyvateľstva do veľkých miest na úkor vidieka. V západnej Európe je miera urbanizácie vysoká.